

Metodická podpora k seriálu Čeština s Mínou a Týnou – Mína a Týna pečou koláč

Cíl lekce: jídlo a pití; mít rád; nemít rád

Věková skupina: 4–8 let

Slovní zásoba: bonbón; jablko; mléko; koláč; hlad; dobrý; (bonbóny, jablka)

Větné konstrukce: Máš ráda?; mám rád; nemám rád

Návrh her a aktivit:

Video – Mína a Týna pečou koláč

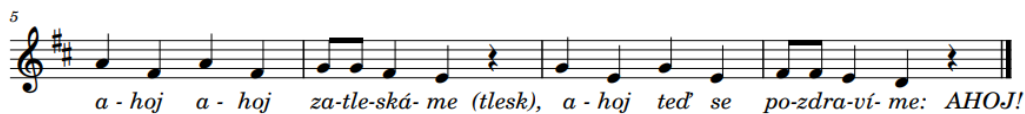
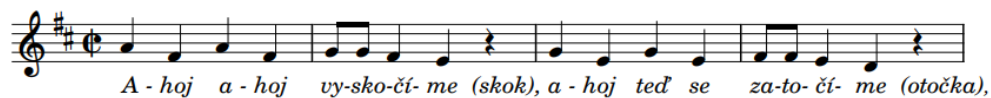
Přivítání (děti stojí v kruhu i s učitelem a dívají se na sebe):

Aktivita slouží k zahájení lekce, je pro děti rituálem, na který se mohou vždy spolehnout. Přivítání se mohou zúčastnit i děti, které si jej ještě nepamatují (zúčastní se alespoň pohybově). Melodie je lehce zapamatovatelná a děti se postupně učí text.

Lehčí varianta

Ahoj ahoj

Zuzana Nováková

Těžší varianta

Dobry den

Zuzana Nováková

Do - brý den sí po - pře - je - me, a - hoj a - hoj zvo - lá - me,

úklona zamávání

5
če - ští - nu sí u - ži - je - me, když ne - ví - me tak se zep - tá - me.

vztyčené palce (thumbs up) pokrčení ramenou úsměv

Hlavní činnosti

- **Potopa** – Pohybová hra, opakování číslovek:

Cílem hry je rozhýbat se a zopakovat číslovky 1–6. Hru je vhodné hrát v prostoru, kde děti mohou vylézt do výšky, ale nemohou odtamtud spadnout.

- Učitel hru pojmenuje: „Budeme hrát na potopu.“ Děti se volně pohybují po třídě. Učitel jim k pohybu bubnuje na bubínek nebo pustí hudbu z audio zařízení. Když se učitel rozhodne, zavolá pokyn: „Potopa!“ a dětem odpočítá čas: „Šest, pět, čtyři, tři, dva, jedna.“ Děti mají za úkol do té doby vylézt alespoň pár centimetrů nad podlahu (kde je potopa, která by je jinak spláchnula). Kdo úkol nestihne, jedno kolo nehraje. V dalším kole již učitel odpočítává pouze od pěti.

- **Kdo mi dopis doručí?** – Pohybová hra:

Cílem aktivity je opakování a rozhýbání se. Hra je náročná na vysvětlení, ale děti buď již znají původní hru, nebo se princip hry naučí metodou pokus–omyl.

- Hra se hraje stejně jako hra Cukr, káva, limonáda (čaj, rum, bum): Vyvolávač (v prvním kole učitel) stojí na jednom konci třídy k dětem zády. Děti stojí na druhém konci třídy připravené k běhu. Děti mají za úkol se co nejrychleji dostat k vyvolávači (předat mu dopis), ale ten nesmí vidět děti v pohybu. Proto děti k vyvolávači běží pouze ve chvíli, kdy je k nim otočen zády a říká říkanku:

Mám zakryté uši, oči,
kdo mi dopis doručí?

Ve chvíli, kdy vyvolávač říkanku dokončí, otáčí se na děti a kontroluje, zda se

někdo z nich nehýbe. Pokud se někdo pohne, musí jít opět na start. Kdo se první dotkne vyvolávače, stává se vyvolávačem pro další hru. (Pokud se to některému dítěti podaří vícekrát, můžeme místo něj vybrat dítě, které ještě nebylo na řadě.) Učitel vyvolávači s básničkou pomáhá. Nevadí, pokud vyvolávač nestihne říci básničku ani jednou celou.

- **Co je v pytlí?** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit dětem slovní zásobu. Tento styl představení nové slovní zásoby je pro děti velmi zábavný, učitel jen musí pohlídat, aby se děti nedívaly do pytle dříve, než se pytel dostane ke všem. Je proto vhodný pytel, který lze pevně zavázat. Učitel do pytle připraví jablko, krabici od mléka, bonbón a atrapu koláče.

- Učitel ukáže dětem pytel a ptá se: „Co je v pytlí?“ Učitel předvede dětem, jak s pytlem zacházet – mačká ho, čichá k němu, „chrastí s ním“ a krčí rameny na znamení nevědomosti. Poté pošle dětem pytel kolem kruhu, děti se nesmí do pytle podívat, ale mohou ho zkoumat dalšími smysly, stejně jako předtím učitel. Učitel se každého dítěte ptá: „Co je v pytlí?“ Když má učitel pytel opět u sebe, otevírá ho a postupně vytahuje jednotlivé předměty. Každý předmět pojmenuje: „To je koláč, co je to?“ Děti opakují: „To je koláč.“ Když jsou vytažené z pytle tři předměty, učitel zopakuje jejich názvy, poté ukazuje na jednotlivé předměty a ptá se konkrétních dětí: „Co to je?“ Po zopakování vytahuje z pytle další předmět a opět opakuje.

- **Kde je mléko?** – Představení slovní zásoby:

Cílem aktivity je představit dětem slovní zásobu. Učitel si připraví dvě karty s obrázkem mléka, dvě karty s obrázkem bonbónu, dvě karty s obrázkem koláče, dvě karty s obrázkem jablka a dvě karty s několika jablky. Dále si připraví pět listů papíru nadepsaných číslicemi 1–6.

- Učitel v rychlosti pojmenuje jednotlivé karty. Dá pod sebe vždy stejné karty tak, že mu vzniknou dvě řady karet. Vrchní řadu učitel sebere, promíchá a tak, aby děti neviděly na obrázky, uloží každou kartu pod jeden papír s číslicí. Poté se učitel ptá vybraného dítěte: „Kde je mléko? Pod číslem jedna, dva, tři, čtyři nebo pět?“ Dítě hádá. Pokud dítě uhodne, kde je schované mléko, učitel dítěti kartu s mlékem dá. Pokud dítě neuhodne, pojmenuje učitel to, co bylo schováno pod číslicí, a opět to papírem s číslicí přikrývá. Děti se po každém hádání střídají. Na konci hry jsou karty rozděleny mezi děti, které uhodly, kde je co schované. Učitel se jich ptá: „Jakou máš kartu?“ Děti si tak ještě jednou slovní zásobu zopakují.

- **Po hmatu** – Opakování:

Cílem aktivity je zapamatovat si danou slovní zásobu a poznat předměty pomocí hmatu. Učitel si připraví šátek, kterým bude dětem postupně zavazovat oči.

- Učitel vždy zaváže dítěti oči a do ruky mu vloží jablko, krabici od mléka, bonbón nebo atrapu koláče. Dítě musí poslepu uhodnout, co drží v ruce. Pro legraci může učitel jednomu dítěti vložit do ruky hračku koně.

- **Co jíme a co nejíme?** – Opakování:

Cílem hry je zopakovat si probranou slovní zásobu – všechna podstatná jména. Učitel si připraví karty s vyobrazením probraných podstatných jmen. Zopakování ano, ne.

- Učitel zvedá karty nad hlavu a ptá se dětí: „Jíme koláč?“ – „Jíme dům?“ Po dětech učitel vyžaduje odpověď celou větou: „Ano, jíme koláč.“ – „Ne, nejíme dům.“

- **Máš rád mléko?** – Rychlé opakování:

Cílem aktivity je zopakovat probíranou slovní zásobu.

- Učitel se postupně ptá všech dětí na to, zda mají rády konkrétní potraviny. Vyžaduje odpověď celou větou: „Ano, mám rád koláč.“ Starší děti se mohou ptát sebe navzájem.

- **Co patří do koláče** – Rychlé opakování:

Cílem aktivity je zopakovat probíranou slovní zásobu. Učitel si připraví karty s vyobrazením podstatných jmen a atrapu koláče.

- Učitel se postupně ptá dětí, zda do koláče patří předměty vyobrazené na kartách, které učitel zvedá nad hlavu. Pokud se děti shodnou, že předmět na kartě do koláče patří, učitel ji dá pod koláč, pokud předmět vyobrazený na kartě do koláče nepatří, učitel ji zahodí. Na konci mohou děti zkontrolovat podle videa, zda do koláče schválily správné potraviny. Vyžadujeme odpověď celou větou.

Pracovní list

- **Puzzle:**

Učitel dětem rozstříhá obrázek podle toho, jak jsou děti staré. Nejmladším dětem učitel vyrobí pětidílné puzzle, nejstarším klidně dvanáctidílné. Děti mají za úkol puzzle složit. Mezitím, co děti puzzle skládají (případně vybarvují), může učitel chodit po třídě a ptát se dětí na jednotlivé obrázky na pracovním listu a jejich počty.

Rozloučení – stejné jako lehčí varianta přivítání:

Rozloučení uzavírá lekci a je stejně jako přivítání podstatným rituálem ohraničujícím dětem čas strávený učením.

Pomůcky: bubínek; pytel; atrapa koláče; figurka koně; jablko; krabice od mléka; bonbón; karty s obrázky pro slovní zásobu; šátek; pracovní listy.

Autor: Bc. Zuzana Nováková, NPI

Toto dílo je licencováno pod licencí [Creative Commons \[CC BY-NC 4.0\]](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/). Licenční podmínky navštivte na adrese [<https://creativecommons.org/choose/?lang=cs>].

